

Európska únia
Európsky sociálny fond

NÚCEM
NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

HODNOTENIE KVALITY VZDELÁVANIA

SÚČASNÝ STAV A PERSPEKTÍVY

Program Zborník abstraktov

Konferencia s medzinárodnou účasťou sa koná
pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky Dušana Čaploviča

16. – 18. september 2013

Bratislava

Hodnotenie kvality vzdelávania – súčasný stav a perspektívy. Program. Zborník abstraktov.

Zostavili: Ivana Pichaničová, Timotej Kubiš, Martin Pokorný

Autori: Iveta Árva Sklenárová; Steven Bakker; Ildikó Balázs; Ladislav Baranyai; Christer Blomkvist; Peter Bojo; Vladimír Burjan; Peter Demkanin; Marek Dobeš; Martina Džuganová; Jana Ferencová; Eva Fülöpová; Andrea Galádová; Soňa Gallová; Štefan Grajcár; Michal Hajdúk; Karin Hector-Stahre; Katarína Hincová; Stanislava Hrašková; Zuzana Christozová; Arthur Ivatts; Lukáš Ivica; Aleksandra Jasińska; Zuzana Juščáková; Martin Kanovský; Pavol Kelecsényi; Peter Kelecsényi; Zsófia Kelemen; Frans G.M. Kleintjes; Miloš Kmeť; Mária Kolková; Martin Kopáčík; Tatiana Košinárová; Mária Kóšová; Timotej Kubiš; Marta Kudácsek; Janka Kurajová Stopková; Martin Kuruc; Zuzana Kusá; Radoslav Kvasničák; Katarína Lučeničová; Josef Malach; Martin Malčík; Martin Marko; Barbora Miháliková; Júlia Miklovičová; Janka Mikulášová; Iwa Mindadze; Miroslava Mišová; Marianna Mrva; László Ostorics; Alžbeta Palacková; Mariana Páleníková; Jarmila Pažma Danková; Eva Péteryová; Martina Pigová; Ivana Pichaničová; Eva Polgáryová; Monika Reiterová; Saskia Repčíková; Ľubomír Rybanský; Mária Siváková; Mária Smreková; Kristína Sotáková; Jana Stovíčková; Beata Suchánska; Jana Svetlíková; Veronika Svitek; Jozef Škorupa; Martina Špringelová; Eva Uhrínová; Ivana Vasiľová; Soňa Vašíčková; Marta Vrábellová; Jan Wiegers; David Ziegler; Mateusz Żółtak; Tomasz Żółtak

Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú ich autori

Neprešlo jazykovou úpravou

Grafická úprava: Timotej Kubiš

Vydal: © Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
Žehrianska 9, Bratislava, 851 07
www.nucem.sk

Rok vydania: 2013

Počet strán: 89

Formát: A4

Náklad: 300 ks

Obsah

1. Úvod	7
2. Program konferencie	11
3. Abstrakty	15
3.1. Hlavní prednášatelia	17
3.1.1. External University Admission Tests: Assumed and Proven Validity Steven Bakker, Iwa Mindadze, David Ziegler	17
3.1.2. Educational Measurement in the interests of Children, Schools and Equality Arthur Ivatts	18
3.1.3. E-assessment in The Netherlands, innovations for the 21 st Century Jan Wiegers	19
3.1.4. The Stockholm Education System. A presentation of the Swedish school system, with concentration to how the system is performed in Stockholm, the capital of the country Christer Blomkvist	20
3.1.5. The role of student monitoring systems in educational quality assessment Frans G.M. Kleintjes	21
3.1.6. New Swedish national tests and their alignment with the national curriculum Karin Hector-Stahre	23
3.1.7. Vliv vzdělání rodičů na výsledky vzdělávání žáků ve škole Martin Malčík, Josef Malach	24
3.1.8. Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania – zhodnotenie národného projektu spolufinancovaného zo zdrojov EÚ Ivana Pichaničová	25
3.2. Prednášky v sekciách	27
Sekcia A: Kvalita školy a vzdelávania	27
3.2.1. Je kvalita vzdelávania merateľná? Martin Kuruc	28
3.2.2. Kvantitatívne indikátory vo vzdelávaní – obmedzenia, riziká a negatívne vedľajšie efekty Vladimír Burjan	29
3.2.3. Mapovanie a pasportizácia stredných škôl ako cesta k zvyšovaniu kvality vzdelávania Saskia Repčíková	30
3.2.4. Indikátory kvality vzdelávania v hodnotení škôl Zuzana Juščáková	32

3.2.5.	Vplyv hodnotového profilu aktérov školy na kvalitu vzdelávania Ladislav Baranyai	33
3.2.6.	Princípy riadenia kvality v školách Jozef Škorupa	34
3.2.7.	Učiteľ – hlavná postava kvality školy Mária Smreková	35
3.2.8.	Možnosti kariérového poradenstva pri zvyšovaní kvality výsledkov vzdelávania Štefan Grajcár	37
3.2.9.	Socioekonomický a kultúrny status žiaka strednej školy Zuzana Kusá, Zuzana Juščáková, Iveta Árva Sklenárová	38
Sekcia B: Medzinárodné štúdie a výskumy		39
3.2.10.	Prečo nie je možné celosvetovo porovnávať čitateľské schopnosti detí? Analýza výsledkov PIRLS 2011 štruktúrnym modelovaním Martin Kanovský	40
3.2.11.	Trendy úrovne kľúčových kompetencií žiakov 4. ročníka základných škôl ...alebo ako sú na tom naši štvrtáci v čítaní, matematike a prírodných vedách v porovnaní s rovesníkmi z iných krajín Soňa Gallová, Andrea Galádová	41
3.2.12.	Medzinárodná štúdia PISA 2012. Aktivita 3.3 Jana Ferencová, Zsófia Kelemen, Júlia Miklovičová	42
3.2.13.	Corpus Research and its Relevance for ELT Peter Bojo	43
3.2.14.	Výskum intervencie na zvýšenie štatistickej a finančnej gramotnosti slovenských žiakov na stupni ISCED 2 projektu HKV Katarína Lučeničová	44
3.2.15.	Spracovanie výsledkov hlavného merania v rámci aktivity 1.4 Marta Vrábelová, Mária Kóšová, Ľubomír Rybanský, Eva Uhrínová, Veronika Sviteková	45
3.2.16.	K niektorým zisteniam Medzinárodného výskumu občianstva a občianskeho vzdelávania IEA ICCS 2009 Timotej Kubiš	46
3.2.17.	Monitorovanie procesu vzdelávania a podmienok práce učiteľov SR v medzinárodnom kontexte Barbora Miháliková, Martina Džuganová, Jana Stovíčková	47
Sekcia C: Kvalita školy a vzdelávania		49
3.2.18.	Motivácia a nemotivovanosť Ivana Vasiľová	50

3.2.19. Čo odhaduje tzv. pridaná hodnota školy? Mária Kolková, Lukáš Ivica	51
3.2.20. Value-added indicators for Polish schools: an overview Tomasz Żółtak	52
3.2.21. Value-added indicators for Polish schools: results of their validity analysis Aleksandra Jasińska	53
3.2.22. Value-added indicators for Polish schools: tools for publication and analysis Mateusz Żółtak	54
3.2.23. Vplyv interakčného štýlu učiteľa na školskú úspešnosť žiakov Soňa Vašíčková	55
3.2.24. Sociálna klíma v triede na strednej škole Jana Svetlíková, Eva Fülöpová	56
3.2.25. Škola očami žiakov, učiteľov a riaditeľa Martina Špringelová, Soňa Vašíčková, Ivana Vasiľová	57
3.2.26. Reports to Schools – Public Reception and Feedback Ildikó Balázs, László Ostorics	58
Sekcia D: Metodológia a nástroje hodnotenia výsledkov vzdelávania	59
3.2.27. Chápanie výučby u učiteľov základných a stredných škôl po zavedení školskej reformy na Slovensku Radoslav Kvasničák	60
3.2.28. Vzdelávacie štandardy predmetov vzdelávacej oblasti Človek a príroda pre nižšie sekundárne vzdelávanie ako východisko pre tvorbu testovacích nástrojov Mária Siváková, Mariana Páleníková, Peter Kelecsényi	61
3.2.29. Známkovanie a bližšia kategorizácia jednotlivých hodnotiacich stupňov študentov v 19. storočí na území Slovenska Beata Suchánska	62
3.2.30. Rešpektujúci prístup v hodnotení žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese Monika Reiterová	63
3.2.31. Perspektívy použitia Testu všeobecných schopností na školách Martin Kopáček	64
3.2.32. Niektoré zdroje chybných odpovedí žiakov v testovaní externej časti maturitnej skúšky zo SJL Katarína Hincová	65
3.2.33. Dve formy chýbajúcej evalvácie vo výtvarnej výchove Miloš Kmeť	66

3.2.34. Hodnotenie laboratórnej práce žiaka vo fyzikálnom vzdelávaní Peter Demkanin	67
3.2.35. Skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom eTwinningu Zuzana Christozová	68
Sekcia E: Metodológia, nástroje a výsledky meraní vo vzdelávaní	69
3.2.36. Zodpovedajú vedomosti žiakov ich študijným predpokladom? Kristína Sotáková	70
3.2.37. Využitie teórie odpovede na položku v pilotných a národných testovaniach Michal Hajdúk	71
3.2.38. Identifikácia charakteristických typov rozdielne fungujúcich položiek v národných testovaniach v predmete matematika Martina Pigová, Michal Hajdúk	72
3.2.39. Detekcia podvádzania s využitím χ^2 person-fit štatistiky Martin Marko, Michal Hajdúk, Janka Kurajová Stopková	73
3.2.40. National Assessments of Basic Competencies Ildikó Balázs, László Ostorics	74
3.2.41. Voľný čas a študijné výsledky – hľadanie súvislostí Marianna Mrva, Marta Kudácseková	75
Sekcia F: Testovacie nástroje, ich tvorba a využitie pri meraní vedomostí a zručností žiakov	77
3.2.42. Dotazník triednej atmosféry Marek Dobeš	78
3.2.43. Výstupy aktivity 2.1 – tvorba testov z vyučovacích jazykov na vzdelávacích stupňoch ISCED 1 – 3 Eva Péteryová, Eva Polgáryová	79
3.2.44. Testovanie z cudzích jazykov na ZŠ a SŠ – pilotné testovania v projekte HKV Miroslava Mišová, Jarmila Pažma Danková, Janka Mikulášová	80
3.2.45. Inovácia testovacích nástrojov pre hodnotenie úrovne vzdelávania z matematiky na vzdelávacích stupňoch ISCED 1 a ISCED 2 Eva Polgáryová, Tatiana Košinárová	81
3.2.46. Testy zo vzdelávacích oblastí ISCED 3 Pavol Kelecsényi, Stanislava Hrašková, Alžbeta Palacková	82
4. Odborní garanti a organizačný výbor	83
5. NÚCEM	87

Hodnotenie kvality vzdelávania – súčasný stav a perspektívy

Konferencia s medzinárodnou účasťou sa koná pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča.

Ciele a obsahové zameranie konferencie

Národné merania v oblasti vzdelávania na Slovensku majú za sebou desaťročnú históriu. Vzniká tak priestor pre kladenie si otázok o inovácii a rozširovaní existujúcich meraní, o ich budúcom smerovaní a podobe a tiež o ich využití pre skvalitňovanie nášho vzdelávacieho systému.

Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania sa v národnom projekte „**Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania**“, ktorý bol spolufinancovaný z prostriedkov EÚ, zameral na inováciu systému národných meraní s cieľom hodnotiť kvalitu a monitorovať vývoj vzdelávania na základných a stredných školách v Slovenskej republike.

Primárnym cieľom konferencie je prezentovať a zhodnotiť výsledky národného projektu, diskutovať o súčasnom stave v metodológii merania a hodnotenia kvality vzdelávania a jej blízkej budúcnosti, o štatistických analýzach a zisteniach z meraní výsledkov vzdelávania na základných a stredných školách v Slovenskej republike v rámci národných meraní. Prezentované budú aj analýzy medzinárodných štúdií i odporúčania pre skvalitňovanie vyučovania na základných a stredných školách.

Ambíciou konferencie je tiež vytvoriť priestor pre vzájomnú výmenu informácií a skúseností v oblasti hodnotenia výsledkov vzdelávania a hodnotenia kvality vzdelávania na Slovensku a v zahraničí a otvoriť možnosti vzájomnej spolupráce medzi domácimi a zahraničnými odborníkmi.

Tematické okruhy konferencie

1. Kvalita školy a vzdelávania.
2. Medzinárodné štúdie a výskumy.
3. Metodológia a nástroje hodnotenia výsledkov vzdelávania.
4. Metodológia, nástroje a výsledky meraní vo vzdelávaní.
5. Testovacie nástroje, ich tvorba a využitie pri meraní vedomostí a zručností žiakov.

Národný projekt – Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania

Národný projekt „Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“ je realizovaný v rámci Operačného programu Vzdelávanie, Prioritná os 1 Reforma vzdelávania, Opatrenie 1.1 Premena tradičnej školy na modernú.

Národný projekt „Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“, ktorého je NÚCEM riešiteľom, je zameraný na inováciu a realizáciu systému národných meraní na troch úrovniach po ukončení primárneho (ISCED 1), nižšieho sekundárneho (ISCED 2) a vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 3), čo umožní hodnotiť kvalitu a monitorovať vývoj vzdelávania na základných a stredných školách v kontexte obsahovej reformy vzdelávania v Slovenskej republike z pohľadu potrieb vedomostnej spoločnosti a trhu práce. Zároveň tak bude možné ovplyvňovať účinnosť reformných zámerov a strategických rozhodnutí v oblasti vzdelávacej politiky. Súčasne má projekt za cieľ analyzovať stav a potreby vzdelávania na Slovensku z pohľadu medzinárodných štúdií v oblasti kľúčových kompetencií a budovať potenciál pedagógov monitorovať vzdelávacie výsledky vlastnej školy s ohľadom na školský vzdelávací program.

Miesto realizácie projektu: samosprávne kraje SR, okrem Bratislavského

Obdobie trvania projektu: 2010 – 2013

Špecifické ciele projektu

- 1.** Inovovať testovacie nástroje a metódy vyhodnocovania výsledkov meraní v nadväznosti na reformu vzdelávania
- 2.** Vytvoriť a overiť model systému monitorovania a hodnotenia výsledkov vzdelávania na národnej úrovni pre vzdelávacie stupne ISCED 1 – ISCED 3 v SR
- 3.** Definovať indikátory kvality vzdelávania a monitorovať ich možnosti implementácie do systému hodnotenia kvality vzdelávania na základných a stredných školách SR
- 4.** Realizovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov k problematike objektívnych spôsobov hodnotenia výsledkov vzdelávania s využitím hodnotení a analýz národných a medzinárodných meraní

Cieľové skupiny projektu

- žiaci základných škôl
- žiaci stredných škôl
- žiaci osemročných gymnázií
- pedagogickí zamestnanci
- zamestnanci pracujúci v oblasti vzdelávania

Aktivity projektu

Aktivity projektu sa viažu na konkrétny špecifický cieľ a sú zamerané na:

- externé hodnotenie úrovne vzdelávania v oblasti vyučovacích a cudzích jazykov, matematiky a vo vzdelávacích oblastiach Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda a Človek spoločnosť na stupňoch ISCED 1 – ISCED 3
- výskum intervencie na zvýšenie štatistickej a finančnej gramotnosti slovenských žiakov na stupni ISCED 2
- vývoj testovacích (aj elektronických) nástrojov pre vyučovacie a cudzie jazyky, matematiku a pre vzdelávacie oblasti Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda a Človek a spoločnosť na stupňoch ISCED 1 – ISCED 3
- vzdelávanie pedagógov v oblasti tvorby testových úloh a v oblasti merania výsledkov vzdelávania a kľúčových kompetencií na stupňoch ISCED 1 – ISCED 3
- indikátory kvality vzdelávania pre hodnotenie škôl
- spoluprácu s medzinárodnými partnermi v oblasti národného externého hodnotenia vzdelávania a v oblasti tvorby testovacích nástrojov

Očakávané prínosy projektu

- prepojenie a porovnanie doposiaľ nameraných výsledkov vzdelávania získaných externými testovaniami (národné a medzinárodné merania)
- možnosť prípravy ďalšieho testovania tak, aby bolo možné hodnotiť kvalitu škôl a vzdelávania v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania
- zavedenie monitorovaní na priereze vzdelávacích stupňov ISCED 1 – ISCED 3, čo umožní sledovať pridanú hodnotu škôl vzhľadom na kvalitu ich vzdelávania
- tvorba, sledovanie a vyhodnocovanie merateľných indikátorov kvality škôl na národnej úrovni i v medzinárodnom kontexte

- možnosť sledovania vplyvu a využitia externého hodnotenia vzdelávania na autoevalváciu školy
- skvalitnenie odborného profilu pedagógov v oblasti tvorby a hodnotenia testových úloh a v oblasti merania výsledkov vzdelávania a kľúčových kompetencií na stupňoch ISCED 1 – ISCED 3

● 2. Program konferencie

11

16. 9. 2013

Pondelok

- 8⁰⁰ – 10⁰⁰ hod. Registrácia účastníkov
- 10⁰⁰ – 10³⁰ hod. Slávnostné otvorenie konferencie
- 10³⁰ – 11¹⁰ hod. Plenárna prednáška – Steven Bakker
- 11¹⁰ – 11²⁵ hod. Prestávka
- 11²⁵ – 12⁰⁰ hod. Plenárna prednáška – Arthur Ivatts
- 12⁰⁰ – 13⁰⁰ hod. Obed
- 13⁰⁰ – 13³⁵ hod. Plenárna prednáška – Jan Wiegers
- 13³⁵ – 14⁵⁵ hod. Rokovanie v sekciách A a B
- 14⁵⁵ – 15¹⁰ hod. Prestávka
- 15¹⁰ – 16⁵⁰ hod. Rokovanie v sekciách A a B

Sekcia **A**: Kvalita školy a vzdelávania

Sekcia **B**: Medzinárodné štúdie a výskumy

17. 9. 2013

Utorok

- 8⁰⁰ – 10⁰⁰ hod. Registrácia účastníkov
- 10⁰⁰ – 10³⁵ hod. Plenárna prednáška – Christer Blomkvist
- 10³⁵ – 11¹⁰ hod. Plenárna prednáška – Frans Kleintjes
- 11¹⁰ – 11²⁵ hod. Prestávka
- 11²⁵ – 12⁰⁰ hod. Plenárna prednáška – Karin Hector-Stahre
- 12⁰⁰ – 13⁰⁰ hod. Obed
- 13⁰⁰ – 14⁴⁰ hod. Rokovanie v sekciách C a D
- 14⁴⁰ – 15⁰⁰ hod. Prestávka
- 15⁰⁰ – 16²⁰ hod. Rokovanie v sekciách C a D

Sekcia **C**: Kvalita školy a vzdelávania

Sekcia **D**: Metodológia a nástroje hodnotenia výsledkov vzdelávania

18. 9. 2013**Streda**

- 8⁰⁰ – 10⁰⁰ hod. Registrácia účastníkov
- 10⁰⁰ – 10³⁵ hod. Plenárna prednáška – Martin Malčík
- 10³⁵ – 11⁰⁰ hod. Plenárna prednáška – Ivana Pichaničová
- 11⁰⁰ – 11¹⁵ hod. Prestávka
- 11¹⁵ – 13⁰⁰ hod. Rokovanie v sekciách E a F

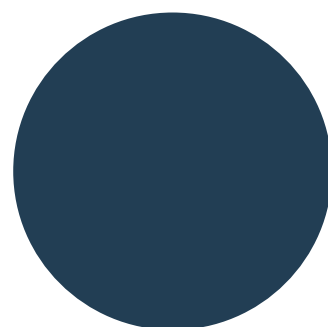
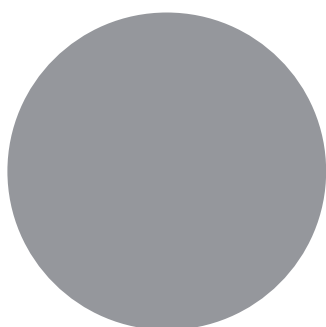
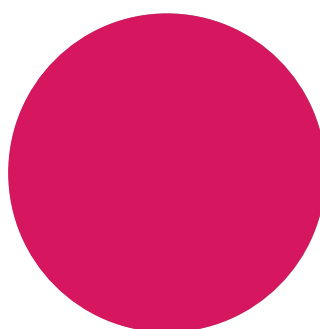
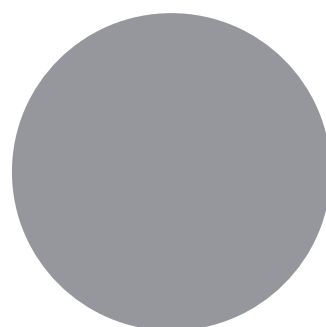
Sekcia **E**: Metodológia, nástroje a výsledky meraní vo vzdelávaní

Sekcia **F**: Testovacie nástroje, ich tvorba a využitie pri meraní vedomostí
a zručností žiakov

- 13⁰⁰ – 13³⁰ hod. Záverečné zhodnotenie
Ukončenie konferencie
- 13³⁰ – 14³⁰ hod. Obed

3. Abstrakty

3.1.1. External University Admission Tests: Assumed and Proven Validity

**Steven
Bakker**

DutchTest

NL

**Iwa
Mindadze**

NAEC

GE

**David
Ziegler**

NITE

IL

Abstract

Selection of students for admission to universities is a high-stakes game, not only for students but also for universities. And we like to assume that this game is played in a fair and valid way. But in reality it can be full of error. Students may be rejected on false grounds, and cut off for life from important career opportunities. On the other hand, universities may admit the wrong students, and be confronted later on with higher drop-out rates than would have been the case when the selection for admission would have worked as it should.

For obvious reasons the validity of admission instruments and procedures is crucial in avoiding both the false negatives (unjustly rejected) and the false positives (unjustly admitted). Researching 'predictive validity' is a way to find out more about the false positives: do high scores on an admission test indeed promise high scores in university? Or in operational terms: do the student outcomes of an admission test indeed positively correlate with the results of the same students in higher education, for example at the end of their first year?

Unfortunately this tells us nothing about the false negatives, the unjustly rejected, because they don't find themselves in higher education. For them it is essential that admission tests have content and construct validity: do they indeed measure the skills that are essential for performing adequately in university?

The authors of this paper have extensive experience in consultancy for ministries and institutions in former Soviet republics, building capacity for educational assessment. They will present approaches and research aiming at increasing the validity of admission tests and procedures, both in former Soviet republics and the countries they come from, emphasising the role of universities in this process.

3.1.2. Educational Measurement in the interests of Children, Schools and Equality

Arthur Ivatts

**Independent consultant in education
UK**

Abstract

The talk will provide some background details on the measurement of education as provided by schools and of pupil/student educational attainments in England. The strengths and weaknesses of the system will be explored as far as time permits. The talk will continue by arguing the merits of national objective school inspection and national testing of pupils and students in the interests of social justice and equality. The talk will conclude with a discussion surrounding the value and danger of data analysis including social and ethnic disaggregation. These functions in the world of education are crucial to the protection of human rights, political accountability, the assessment of educational reforms and democracy itself.

3.1.3. E-assessment in The Netherlands, innovations for the 21st Century

Jan Wieggers

CITO

NL

Abstract

Cito has invested much time and energy in research and development of innovative e-assessments in the past 10 years. From the beginning of its involvement in e-assessment, Cito has taken the position that computer use in assessment should contribute to the improvement of the quality of assessment in terms of validity, effectiveness and efficiency and furthermore, that the needs of the test taker should be leading, not the technology. Cito has never limited its efforts to one specific type of computer use. Instead a number of innovative new formats that provide versatile assessment options for modern education, learning and training were developed: computer supported assessments, computer based tests, computer adaptive tests and web based tests. This lecture will focus on the use of computer based testing in the national examinations in secondary education in The Netherlands.

3.1.4. The Stockholm Education System

A presentation of the Swedish school system, with concentration to how the system is performed in Stockholm, the capital of the country

Christer Blomkvist

City of Stockholm

SE

Abstract

The Swedish School System was transformed 20 years ago. From having been a homogeneous and state governed system it changed in three ways:

1. Responsibilities for public schools were moved from the state to the circa 290 municipalities.
2. Private schools were financed through taxation and made available under the same conditions as municipal schools.
3. Citizens were given the right to, within some regulations, choose schools.

The system is popular when it comes to citizens' right to choose schools, which for most city people today is regarded as self evident, and it gives much freedom to school owners and principals.

Sweden has become one of the most market influenced school systems in the world. In the Stockholm region this is most obvious when it comes to upper secondary schools, where almost 200 schools compete to get students and students compete to be admitted to popular schools.

Now the system is debated both concerning the market influences and the decentralization to the municipalities. Results have deteriorated when measured through international and national investigations and differences between schools have widened. The teaching profession has become less popular. The state has taken back some of its control through inspection and national tests.

3.1.5. The role of student monitoring systems in educational quality assessment

Frans G.M. Kleintjes

CITO

NL

Abstract

Evaluation of student achievements resulting from objective measurements is an important aspect in the evaluation of quality of education. National assessments, national tests and central examination are familiar kinds of assessments that are used in the evaluation of educational quality and to assure educational quality.

National assessments, national tests and exams are taken at milestones in a student's career. These assessments do have consequences for the individual student. Sometimes high stakes: passport for further study in case of school leaving examinations and sometimes low stakes: the effect of results on national assessment for educational policy.

The results are often used to take measures to improve or change education. The improvements or changes will never affect the individuals involved; they will only be of benefit to a next cohort or generation. In addition, it does not answer the question whether the individual student could have learned more, or whether a student has 'grown' enough.

A direct feedback to the student and teacher would allow possible improvement in weak areas, or enhancing strong ones. A more student centered approach would be required; more longitudinal rather than cross sectional. A student monitoring system offers such an approach.

A student monitoring system consists of a coherent set of standardized tests for longitudinal assessment of a student's achievement throughout education. The system enables teachers to register student's progress manually or automated. A student monitoring system provides a direct feedback and has the potential of improving the achievements of an individual by adapting the education to the needs of the individual student.

A student monitoring system also gives schools by using aggregated data the opportunity to evaluate and to monitor the results on class and even school level. Self-evaluation becomes reality. Especially, if national references data are used.

A Student monitoring system for primary education is at place in the Netherlands already for 25 years. A similar system runs for over more than 10 years in secondary education. Both systems are under continuously development, innovations are added and improvement and additions based on experience are made. The reporting components within the two systems differ and is highly adapted to the needs of various stakeholders.

In the presentation developments of the monitoring systems will be highlighted. Attention will be paid to : how to start such a system, how to development school reports in close collaboration with schools, how to develop student reports with a more instructive diagnostic features and finally, how to report against educational performance standards set.

The development of monitoring systems brings many challenges along. In the presentation also these challenges will be addressed and Cito's experiences will be shared.

3.1.6. New Swedish national tests and their alignment with the national curriculum

Karin Hector-Stahre

Swedish National Agency for Education
SE

Abstract

The main focus in this keynote will be on the tension between the multiple purposes given to the national tests and their role to support equity in assessment. It will also give a brief history of national testing in Sweden the past 60 years from an agency point of view.

Accompanying a new national curriculum, 16 new national tests have been introduced within a few years in Swedish compulsory school. The tests have been introduced both at new levels and in subjects where there have not existed national tests before.

It has been and still is a great challenge to develop new high quality tests within a fairly short time.

The tests are developed at different universities, preferably at departments of education. For a relatively small country like Sweden part of the challenge is also to muster psychometric competence within new subject areas.

3.1.7. Vliv vzdělání rodičů na výsledky vzdělávání žáků ve škole

Martin Malčík

Pedagogická fakulta

OU v Ostravě

CZ

Josef Malach

Pedagogická fakulta

OU v Ostravě

CZ

Abstrakt

Výzkumy ukazují, že žáci z nižších společenských tříd obecně vykazují horší výsledky ve škole. V souladu s poznatky sociolingvistiky a lingvistické antropologie můžeme u žáků, kteří pocházejí z prostředí s nižším vzděláním (tj. jejichž rodiče ukončili vzdělání základní školou, případně střední školou bez maturity), očekávat nižší stupeň jazykové adaptace komunikačnímu modu užívanému ve školském prostředí a ve výuce. V článku jsme se pokusili ukázat, že jiný typ lingvistické socializace by měl vést také k rozdílné relativní obtížnosti úloh zaměřených na porozumění textu u žáků pocházejících z různé vzdělanostní třídy.

3.1.8. Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania – zhodnotenie národného projektu spolufinancovaného zo zdrojov EÚ

Ivana Pichaničová
NÚCEM
SK

Abstrakt

Národný ústav certifikovaných meraní výsledkov vzdelávania (NÚCEM) pred viac ako 3 rokmi začal realizovať národný projekt „Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“. Tento projekt je spolufinancovaný z prostriedkov EÚ a jeho ukončenie je naplánované na november 2013. V projekte sa NÚCEM zameria na analýzu a návrh inovácie systému národných meraní na troch úrovniach - po ukončení primárneho (ISCED 1), nižšieho sekundárneho (ISCED 2) a vyššieho sekundárneho vzdelávania (ISCED 3), v rámci toho definovanie indikátorov kvality vzdelávania a monitorovanie možnosti ich implementácie do systému hodnotenia kvality vzdelávania na základných a stredných školách v SR. Súčasne cieľom projektu bolo analyzovať stav a potreby vzdelávania na Slovensku z pohľadu medzinárodných štúdií v oblasti kľúčových kompetencií a budovať potenciál pedagógov monitorovať vzdelávacie výsledky vlastnej školy s ohľadom na školský vzdelávací program.

Príspevok prezentuje východiská národného projektu, jeho časový priebeh a dôležité etapy, stav naplňovania stanovených cieľov projektu, informuje o základných zisteniach získaných v rámci realizácie jednotlivých aktivít projektu. Zároveň cieľom príspevku je zhodnotiť výsledky projektu a z nich vyplývajúce možnosti pre ďalšie skvalitňovanie a rozširovanie systému hodnotenia kvality vzdelávania na Slovensku.

3.2. Prednášky v sekciách

27

Sekcia A **Kvalita školy a vzdelávania**

Pondelok 16. 9. 2013

13³⁵ – 14⁵⁵ hod.

15¹⁰ – 16⁵⁰ hod.

Sekciu vedie Ivana Pichaničová

3.2.1. Je kvalita vzdelávania merateľná?

Martin Kuruc

**Pedagogická fakulta UK v Bratislave
SK**

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá metodologickými a teoretickými možnosťami merania kvality vzdelávania. Pokúša sa definovať kľúčové oblasti a upozorniť na dilemy, ktoré prináša zavádzanie tohto pojmu do praktického edukačného procesu.

3.2.2. Kvantitatívne indikátory vo vzdelávaní – obmedzenia, riziká a negatívne vedľajšie efekty

Vladimír Burjan

EXAM testing, spol. s r. o.

SK

Abstrakt

V rámci EÚ a OECD sme svedkami silnej konvergenencie vzdelávacích politík pod vlajkou neoliberalizmu a tzv. nového manažerializmu. Pasi Sahlberg, rešpektovaná „tvár“ fínskeho školstva, používa pre túto „globálnu“ koncepciu dvojzmyselný akronym GERM (Global Education Reform Movement), pričom dodáva, že by sme sa mali snažiť tento „germ“ (v angličtine „choroboplodný zárodok“) vyhubiť. Základné premisy neoliberálneho manažerializmu možno formulovať takto:

1. Väčšina problémov školských systémov je spôsobená zlým modelom financovania a riadenia.
2. Tieto problémy možno odstrániť využívaním postupov, ktoré sa osvedčili v podnikovej sfére, najmä rôznych kvantitatívnych metód.

Metóda indikátorov zapadá do tohto uvažovania. Vychádza z viery, že vhodne zvolené kvantitatívne ukazovatele môžu slúžiť na stanovenie cieľov vzdelávania, na riadenie škôl i na posudzovanie kvality výstupov. Tento prístup však v sebe skrýva mnohé obmedzenia, riziká a negatívne vedľajšie efekty, ktoré u nás zostávajú takmer nereflektované (výnimkou sú práce B. Pupalu a O. Kaščáka). Vo svojom príspevku sa pokúsim na niektoré z nich poukázať.

3.2.3. Mapovanie a pasportizácia stredných škôl ako cesta k zvyšovaniu kvality vzdelávania

Saskia Repčíková

**Asociácia súkromných škôl
SK**

Abstrakt

Asociácia súkromných škôl a školských zariadení SR bola v pripomienkovacom konaní k Zákonu 324/2012 Z. z., ktorým sa novelizoval Zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave iniciátorom zavedenia kritérií na mapovanie procesu vzdelávania a výchovy a zároveň hodnotenia kvality škôl, ktoré sa stali pomôckou vyšších územných celkov pri rozhodovaní o počte prvých tried v stredných školách v ich územnej pôsobnosti. Zároveň sa stali prostriedkom objektivizácie hodnotenia škôl a podkladom k budúcemu určovaniu štandardov kvality vzdelávania. Takéto mapovanie škôl zároveň slúži rodičom, študentom aj ostatnej odbornej verejnosti pri znižovaní informačnej nerovnosti. Lepšia informovanosť o výsledkoch a podmienkach vyučovania v stredných školách potom môže pomôcť školám k získavaniu spätnej väzby, vo verejnej správe ku skvalitňovaniu školských politík, ako aj k efektívnejšej súťaži medzi jednotlivými školami. To môže prispieť k ich vyššej kvalite a pomôcť školám vyrovnávať rozdiely vo výsledkoch žiakov.

Je to vôbec po prvý raz, kedy sa v rámci všetkých stredných škôl v SR uskutočňuje komplexné mapovanie práce škôl a výsledkov žiakov, ako aj miery absolventskej uplatniteľnosti a zároveň materiálne technických a personálnych podmienok, za ktorých sa vzdelávanie v konkrétnej škole uskutočňuje. Paralelne prebiehajúca pasportizácia škôl potom dopĺňa údaje o odbornosti a špecializácii pedagogických tímov, priestorovom, technickom a prevádzkovom stave budov a vybavení učebných priestorov. Detailný obraz o škole na základe objektívnych parametrov umožní získať vstupné údaje pre ciele a efektívne zvyšovanie kvality podmienok pre vzdelávanie v každej jednej škole.

Na základe legislatívneho ukotvenia vznikol prvý hodnotiaci formulár, ktorý obsahuje:

- a) identifikačné údaje gymnázia, identifikačné údaje strednej odbornej školy alebo identifikačné údaje konzervatória,
- b) kvantitatívne kritériá,

- c) kritériá zabezpečenia výchovy a vzdelávania,
- d) kritériá výsledkov žiakov pri ukončovaní štúdia,
- e) kritériá výsledkov z celoslovenských kôl súťaží alebo predmetových olympiád a výsledkov medzinárodných kôl súťaží alebo predmetových olympiád,
- f) kritériá výsledkov monitorovania a hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania vykonaných Štátnou školskou inšpekciou,
- g) kritériá účasti strednej školy v medzinárodných projektoch alebo medzinárodných programoch.

Školy v mesiacoch jún a júl 2013 prechádzali hodnotením a v príspevku na konferencii budú nielen teoretické východiská hodnotenia, ale aj praktické skúsenosti z konkrétneho gymnázia a konkrétnej strednej odbornej školy z priebehu hodnotiaceho procesu, ktorý sa v takomto rozsahu uskutočňuje na Slovensku vôbec po prvý raz.

3.2.4. Indikátory kvality vzdelávania v hodnotení škôl

Zuzana Juščáková

NÚCEM

SK

Abstrakt

Príspevok definuje vybrané indikátory kvality vzdelávania a informuje o spôsobe implementácie do systému hodnotenia kvality vzdelávania na vzorke 36 stredných škôl s 2 600 žiakmi. Hlavným obsahom príspevku je zistiť merateľnosť kritérií kvality a prezentovať metodológiu merania a vyhodnocovania výsledkov.

3.2.5. Vplyv hodnotového profilu aktérov školy na kvalitu vzdelávania

Ladislav Baranyai

Pedagogická fakulta TU v Trnave

SK

Abstrakt

Definovanie kvality vzdelávania predstavuje základnú požiadavku jeho hodnotenia. Avšak chápanie kvality vzdelávania je určované hodnotami evalvátorov. Hodnoty určujú aj kultúru školy, ktorá je komplexným faktorom ovplyvňujúcim kvalitu vzdelávania. Predpokladom kvalitného vzdelávania je hodnotový konsenzus aktérov a evalvátorov vzdelávania. V rámci našej výskumnej práce sme sa zamerali na zisťovanie rozdielov v organizovaní a riadení edukačných procesov školy vychádzajúcich z hodnôt. Ako východiskový model sme použili Barrettov nástroj transformácie organizačných kultúr, ktorý sme prispôbili podmienkam základných a stredných škôl. Vyhodnotenie výsledkov výskumu viedlo k zisteniu, že diagnostika hodnôt aktérov školy poskytuje kvantifikovateľné ukazovatele, ktoré sú relevantné pre popísanie rozdielov medzi kultúrami jednotlivých škôl a ktoré indikujú odlišnú kvalitu výsledkov vzdelávania. V rámci nášho príspevku predstavujeme nami navrhnutý diagnostický model a prezentujeme ďalšie výsledky nášho výskumu.

3.2.6. Princípy riadenia kvality v školách

Jozef Škorupa

**Gymnázium M. M. Hodžu, Liptovský Mikuláš
SK**

Abstrakt

Kvalita vo vzťahu k školstvu sa skloňuje vo všetkých dokumentoch. Pritom môžeme hovoriť o kvalite výchovy a vzdelávania, kvalite školy ako inštitúcie, kvalite výsledkov výchovy a vzdelávania. Pritom sa učitelia s princípmi riadenia kvality prakticky nestretajú. Príspevok má poukázať na skúsenosti školy s implementáciou prvkov riadenia kvality na Gymnázium M. M. Hodžu.

3.2.7. Učiteľ – hlavná postava kvality školy

Mária Smreková

**1. súkromné gymnázium v Bratislave
SK**

Abstrakt

Príspevok prezentuje 23 ročné skúsenosti vedenia gymnázia s prácou v pedagogickom zbore školy od prvého dňa zriadenia 1. 9. 1991 po dnešok.

Objektom záujmu vedenia školy je vytvorenie tímu učiteľov, ktorí majú presvedčenie, že:

1. Práca učiteľa je práca tímová. Tvorba tímu s deťmi, s rodičmi a kolegami je podstatná. Práca v tíme znamená zjednocovanie a nie delenie pri ceste za spoločným cieľom.
2. Cieľom učiteľa je, aby sa študenti naučili, ktorá odpoveď je správna, ale mali priestor na samostatné objavovanie odpovedí.
3. Pre učiteľa je kľúčová schopnosť zmeny. Pracujeme s deťmi rýchlo sa meniacej spoločnosti, ktoré vyžadujú od učiteľa stále väčšiu kreativitu a hlavne osobnostný rast. Ním je podmienený rast odborný a to nie len v aprobácii, ale aj v pedagogike a psychológii a mediácii.
4. V neposlednom rade očakávame od učiteľa vnímanie školy ako svojej.

Na plnenie týchto požiadaviek je nevyhnutné od vedenia školy jasne zadefinovať učiteľovi jeho kompetencie, obsah práce a jej finančné ohodnotenie.

Preto sme rozpracovali materiál nazvaný „Činnosti učiteľa“. Každý nový školský rok si ich učiteľ pripraví ako predmet dohody medzi ním a vedením školy. Na konci šk. roku ich spolu vyhodnotíme.

Činnosti učiteľa sa týkajú jeho aktivít, za ktoré má nárok na tarifný plat, potom špecifické činnosti ako napr. triedny učiteľ, garant predmetu, vedúci PK, hlavný informatik, mediátor, psychológ, hovorca s médiami, atď. s presne rozpracovanou náplňou. Podstatný je aj návrh vedenia a učiteľa na jeho odborný a osobnostný rozvoj. V centre záujmu je každoročne fokusovaná jedna téma vzdelávania pre celú školu, ktorú organizuje za pomoci odborníkov vedenie školy. Obsažnosť materiálu môže doložiť čas (60 až 120 minút), ktorý investuje vedenie na debatou s každým učiteľom.

Odmeny ako aj osobné ohodnotenie sa týka kvality vykonávaných činností, ktorej hodnotenie je s pomocou všetkých učiteľov rozpracované.

Podľa dotazníkov, ktoré urobila nezisková organizácia si učitelia našej školy najviac vážia slobodu v realizovaní nápadov na vzdelávacie aktivity a tímovú spoluprácu vedenia a kolegov pri riešení výchovných problémov. Kľúčovú úlohu zohráva vzájomná dôvera a ocenenie aktivity.

Pozitíva projektu: Motivácia na osobnú zaangažovanosť na úspešnom chode školy. Vedomie svojich práv a povinností ako aj finančnej odmeny.

Negatíva projektu: Veľké časové zaťaženie vedenia a len postupné zvykanie si učiteľov na neformálnosť tejto aktivity.

Vypracovaný a overený postup po dobrých skúsenostiach navrhujeme aplikovať do školskej praxe.

3.2.8. Možnosti kariérového poradenstva pri zvyšovaní kvality výsledkov vzdelávania

Štefan Grajčár

**Euroguidance centrum SR, SAAIC
SK**

Abstrakt

Cieľom príspevku je zamyslieť sa nad tým, či by jedným z kľúčových indikátorov kvality výsledkov vzdelávania nemalo byť aj úspešné uplatnenie absolventov stredných a vysokých škôl na trhu práce, merané napríklad mierou ich zamestnanosti/nezamestnanosti. Autor by chcel poukázať na možnosti kariérového poradenstva (poradenstva pri voľbe štúdia, povolania, výbere profesionálneho smerovania) zvyšovať kvalitu výsledkov vzdelávania, a to tak na základných školách pri výbere strednej školy, ako aj na stredných školách pri výbere vysokoškolského štúdia alebo priameho prechodu na trh práce. Osobitnú pozornosť chce tiež venovať súčasnej inštitucionálnej podobe služieb kariérového poradenstva v rezorte školstva, najmä však možnostiam ich ďalšieho rozvoja, a to tak v oblasti kariérovej výchovy/kariérového vzdelávania a rozvíjania zručností pri riadení vlastnej vzdelávacej a profesionálnej dráhy, ako aj v oblasti samotného kariérového poradenstva.

3.2.9. Socioekonomický a kultúrny status žiaka strednej školy

Zuzana Kusá

Sociologický ústav SAV
SK

Zuzana Juščáková

NÚCEM
SK

Iveta Árva Sklenárová

Volkswagen Slovakia, a. s.
SK

Abstrakt

Príspevok pojednáva o sociálnom, ekonomickom a kultúrnom pozadí vzdelávania žiakov strednej školy. V reprezentatívnom výbere 2 600 žiakov skúmame, aká je spojitosť finančných, kultúrnych a vzdelanostných faktorov rodiny a prospievania žiaka v škole v súčasnosti na Slovensku. V závere naznačíme našu situáciu v medzinárodnom rámci a možné riziká.

Sekcia B

Medzinárodné štúdie a výskumy

Pondelok 16. 9. 2013

13³⁵ – 14⁵⁵ hod.

15¹⁰ – 16³⁰ hod.

Sekciu vedie Andrea Galádová

3.2.10. Prečo nie je možné celosvetovo porovnávať čitateľské schopnosti detí?

Analýza výsledkov PIRLS 2011
štruktúrnym modelovaním

Martin Kanovský

Fakulta sociálnych a ekonomických vied

UK v Bratislave

SK

Abstrakt

Výsledky medzinárodných testov čitateľských zručností (PIRLS) sa veľmi často odbornou verejnosťou, rozhodovacími orgánmi i médiami používajú na porovnávanie medzi jednotlivými krajinami. Štruktúrne modelovanie (structural equations modeling) latentných faktorov však ukazuje, že nie sú splnené, ba dokonca ani testované štatistické predpoklady možnosti takýchto komparácií. Pokročilejšie kvantitatívne analýzy ukazujú, že vzájomne porovnávať sa dajú iba niektoré skupiny krajín, a celosvetové alebo ľubovoľné porovnávanie krajín nie sú korektné a vedú k skresleným záverom a interpretáciám.

3.2.11. Trendy úrovne kľúčových kompetencií žiakov 4. ročníka základných škôl

...alebo ako sú na tom naši štvrtáci v čítaní, matematike a prírodných vedách v porovnaní s rovesníkmi z iných krajín

Soňa Gallová
NÚCEM
SK

Andrea Galádová
NÚCEM
SK

Abstrakt

V príspevku budeme informovať o najdôležitejších zisteniach z testovania TIMSS a PIRLS 2011. V krátkosti obe štúdie predstavíme a uvedieme informácie o výkone slovenských žiakov v medzinárodnom kontexte; zastúpení žiakov v jednotlivých medzinárodných úrovniach výkonu; trendoch výkonu slovenských žiakov. Príspevok bude pokračovať priblížením niektorých vzťahov medzi výkonom žiakov v čítaní, matematike a prírodovedných vedách a charakteristikami ich domáceho, prípadne školského prostredia.

3.2.12. Medzinárodná štúdia PISA 2012

Aktivita 3.3

**Jana
Ferencová**
NÚCEM
SK

**Zsófia
Kelemen**
NÚCEM
SK

**Júlia
Miklovičová**
NÚCEM
SK

Abstrakt

Cieľom prezentácie „PISA 2012“, ktorá bude prezentovaná na konferencii „Hodnotenie kvality vzdelávania – súčasný stav a perspektívy“, bude zhodnotenie priebehu štúdie PISA 2012 v kontexte jednotlivých projektových cieľov a aktivít projektu HKV.

V prezentácii budeme informovať o jednotlivých fázach priebehu štúdie, ako aj o organizačnom zabezpečení a administrácii medzinárodnej štúdie na Slovensku.

V druhej časti sa budeme venovať priebehu testovania a jednotlivým gramotnostiam, ktoré Slovenská republika testovala na vybranej vzorke 15-ročných žiakov slovenských škôl.

Tretia časť bude zameraná na hodnotenie spolupráce so školami v rámci testovania ako aj na samotný význam štúdie a jej prepojenie s pedagogickou praxou (realizácia školení a seminárov). V závere prezentácie budeme informovať o prípravnej fáze spracovania a vyhodnotenia výsledkov štúdie (nástroje a publikácie).

3.2.13. Corpus Research and its Relevance for ELT

Peter Bojo

Cambridge University Press

UK

Abstract

The talk is to highlight the relevance of research activities by Cambridge University Press for the modern ELT world. We would like to demonstrate how linguistic research can be beneficial for everyday teaching and learning practice. The talk will be conducted as a brief look into two crucial research projects: Cambridge International Corpus and English Profile which determine using the right range of grammar and vocabulary for particular level. English Profile is based on the Corpus itself and its aim is to create a profile or Set of Reference Level Descriptions for English linked to the Common European Framework.

3.2.14. Výskum intervencie na zvýšenie štatistickej a finančnej gramotnosti slovenských žiakov na stupni ISCED 2 projektu HKV

Katarína Lučeničová

NÚCEM

SK

Abstrakt

Cieľom prezentácie bude priblížiť jednotlivé etapy riešenia aktivity na výskum intervencie na zvýšenie štatistickej a finančnej gramotnosti slovenských žiakov na stupni ISCED 2.

Výskum intervencie sa v počiatočných fázach zameriaval na zadefinovanie rámca štatistickej gramotnosti a následnú prípravu pilotného a hlavného testovania štatistickej gramotnosti. Nutnou súčasťou tejto etapy bola tvorba testovacích materiálov. Pre vyhodnotenie testovania bola zvolená metóda IRT.

Jedným z ďalších cieľov bolo realizovať pracovné stretnutia a workshopy, ktorých zámerom bolo jednak zvýšiť štatistickú a finančnú gramotnosť učiteľov a jednak podať učiteľom komplexný pohľad na oblasť testovania a tvorby testových úloh.

V rámci výskumu intervencie na zvýšenie štatistickej a finančnej gramotnosti slovenských žiakov na stupni ISCED 2 projektu HKV vzniknú zbierky zo štatistickej a finančnej gramotnosti pre učiteľov a žiakov na stupni ISCED 2.

3.2.15. Spracovanie výsledkov hlavného merania v rámci aktivity 1.4

Marta Vrábelová

**Fakulta prírodných
vied UKF v Nitre**

SK

Mária Kóšová

**Fakulta prírodných
vied UKF v Nitre**

SK

Ľubomír Rybanský

**Fakulta prírodných
vied UKF v Nitre**

SK

Eva Uhrínová

**Fakulta prírodných
vied UKF v Nitre**

SK

Veronika Svitekova

NÚCEM

SK

Abstrakt

Článok sa zaoberá štatistickým spracovaním výsledkov hlavného merania v rámci aktivity 1.4: „Výskum intervencie na zvýšenie štatistickej a finančnej gramotnosti slovenských žiakov na stupni ISCED 2“ v oblasti štatistickej gramotnosti žiakov 9. ročníka ZŠ a zhodnotením úrovne štatistickej gramotnosti týchto žiakov. Na vyhodnotenie výsledkov je použitá metóda IRT (Item Response Theory).

3.2.16. K niektorým zisteniam Medzinárodného výskumu občianstva a občianskeho vzdelávania IEA ICCS 2009

Timotej Kubiš
NÚCEM
SK

Abstrakt

V príspevku sa zaoberáme výsledkami slovenských 14-ročných žiakov v medzinárodnom výskume občianstva a občianskeho vzdelávania IEA ICCS 2009. Údaje z vedomostných testov, z postojových dotazníkov pre žiakov a z dotazníkov pre učiteľov a riaditeľov škôl poskytujú možnosti pre hľadanie súvislostí a ďalšie interpretácie.

Cieľom príspevku je priblížiť najzaujímavejšie zistenia výskumu ICCS 2009 v oblasti občianskych kompetencií našich 14-ročných žiakov, poukázať na rezervy vo vyučovaní občianskej náuky a hľadať možnosti na skvalitnenie jej výučby.

Namerané dáta umožňujú sledovať vplyv rozličných faktorov, ktoré majú vzťah k občianskym kompetenciám žiakov, najmä sociálno-ekonomický index (SEI) rodiny žiaka a veľkosť obce, v ktorej žiak navštevuje školu.

Pozoruhodné sú najmä dáta získané tzv. postojovým dotazníkom, ktorý zisťoval občianske názory, postoje a aktivity žiakov. Napríklad, nikde vo svete nie je podiel žiakov, ktorí vôbec nečítajú, taký vysoký, ako u nás, potrebu učiť sa o histórii krajiny vnímajú slovenskí žiaci až o 11 % slabšie, ako žiaci krajín EÚ a pod.

Z výsledkov výskumu tiež vyplýva, že SEI rodiny žiaka má veľký vplyv na vzdelávaciu funkciu školy. Žiaci z rodín s vyšším SEI sa v sociálno-humanitných oblastiach aktivizujú podstatne menej ako žiaci z rodín s nižším SEI, na druhej strane napríklad aktívnejšie protestovať nekupovaním istých výrobkov sú viac ochotní žiaci z rodín s vyšším SEI atď.

3.2.17. Monitorovanie procesu vzdelávania a podmienok práce učiteľov SR v medzinárodnom kontexte

**Barbora
Miháliková
NÚCEM
SK**

**Martina
Džuganová
NÚCEM
SK**

**Jana
Stovíčková
NÚCEM
SK**

Abstrakt

V súčasnosti prejavujú školy a učitelia, v období tvorby školských vzdelávacích programov, záujem o oblasť kľúčových kompetencií, ale aj o spôsoby ich merania a monitorovania. Jednou z bariér rozvoja je aj dosiaľ nerealizovaná aktualizácia pregraduálnej prípravy učiteľov z pohľadu zistení medzinárodných komparatívnych štúdií a nedostatočná podpora učiteľov z praxe pri tvorbe a implementácii inovácií vo vzdelávaní žiakov. Cieľom súvisiacej správy je poskytnúť prehľad a závery vyplývajúce z analýzy dotazníkov do systému monitorovania kvality vzdelávania jednotlivých škôl, s ohľadom na aplikované zistenia o metódach a formách práce učiteľov. Hlavným zámerom našej prezentácie je predstaviť najdôležitejšie zistenia a závery vyplývajúce z analýzy kvantitatívneho výskumu (zameraného na administráciu učiteľských dotazníkov na úrovni ISCED 2 a 3). Naším úmyslom je rovnako tak poskytnúť prehľad o metódach a formách práce slovenských učiteľov s ohľadom na analýzy medzinárodných meraní z OECD a štúdií IEA a predstaviť navrhované indikátory kontextu vzdelávania.

Sekcia C

Kvalita školy a vzdelávania

Utorok 17. 9. 2013

13⁰⁰ – 14⁴⁰ hod.

15⁰⁰ – 16²⁰ hod.

Sekciu vedie Zuzana Juščáková

3.2.18. Motivácia a nemotivovanosť

Ivana Vasil'ová

NÚCEM

SK

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá vstupno-výstupným meraním motivácie k učeniu, motivácie k výkonu a nemotivovanosti. Merania motivácie k učeniu, ako jedného z indikátorov kvality vzdelávania, sa zúčastnilo takmer 3 000 žiakov stredných škôl SR. Použité boli dotazníky M2 a DMV, u žiakov prvého ročníka SŠ na vstupnom meraní v roku 2010 a u rovnakých žiakov na výstupnom meraní v roku 2013. Poukazujeme na možnosť využitia dotazníkov DMV a M2 v práci so žiakmi pri hromadnom meraní a na mieru spoľahlivosti týchto metodík. Vzhľadom na našu výskumnú vzorku upozorňujeme na niektoré špecifiká motivácie chlapcov a dievčat, žiakov SOŠ a gymnázií a žiakov súkromných, cirkevných a štátnych škôl. Na základe výsledkov vstupno-výstupného merania referujeme o zmene motivácie (jej náraste alebo poklese) v priebehu troch rokov a o rebríčku jej jednotlivých faktorov. V príspevku sa venujeme aj rôzne prospechovo disponovaným žiakom v kontexte jednotlivých aspektov motivácie a nemotivovanosti.

3.2.19. Čo odhaduje tzv. pridaná hodnota školy?

Mária Kolková
NÚCEM
SK

Lukáš Ivica
FMFI UK v Bratislave
SK

Abstrakt

Medzinárodne používaný termín „pridaná hodnota školy“ už ani na Slovensku nie je neznámy. Samotný termín budí dojem, že sa usilujeme zmerať celkovú – mnohorozmernú – kvalitu školy. Skutočnosť však môže byť podstatne skromnejšia.

Cieľom modelov pridanej hodnoty, jednoduchších i komplexnejších, je odhadnúť príspevok školy k progresu jej žiakov za isté posudzované obdobie. Modely sa zakladajú na výkonoch žiakov vo vstupných a výstupných testoch na začiatku a konci tohto obdobia.

Prostredníctvom dát z projektu „Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“ získanými v rámci aktivity „Indikátory kvality vzdelávania v hodnotení škôl“ bol odhadnutý takýto príspevok vybraných slovenských stredných škôl. Článok popisuje metodológiu štatistických analýz a procedúr získavania tohto odhadu a upozorní na problémy, ktoré s ním súvisia.

3.2.20. Value-added indicators for Polish schools: an overview

Tomasz Żółtak

Educational Research Institute, Warszawa
PL

Abstract

In my presentation, I will first briefly describe Polish education system, including the external exams at the end of each level of compulsory education. Then, I will explain the methodology we have developed in Poland to compute the value-added indicators of school effectiveness – so-called Educational Value Added (EVA) – at the lower – and upper-secondary level. I will focus on three issues: the data used, the methods to obtain test scores and form of the regression models. Finally, I will show how EVA indicators are graphically present, so that both the average school's test score and the school's EVA indicator are taken into account.

3.2.21. Value-added indicators for Polish schools: results of their validity analysis

Aleksandra Jasińska

Educational Research Institute, Warszawa
PL

Abstract

For nearly a decade, the methodology of the evaluation of schools based on their educational value-added has been developed and popularized in Poland. So far, we have developed value-added indicators for lower-secondary and upper-secondary schools.

In order to improve our models and assess validity of value-added indicators for Polish schools, we had also done longitudinal researches on the random samples of schools. At the conference, I will present main results of one of these studies, which was conducted in Polish lower-secondary schools. I will focus on the issue of dependence between educational value-added and students characteristics that are not influenced by the school (like socio-economic status and level of intelligence). I will also show selected factors that are connected with variance of value-added indicators. At the end, I will show how the results of our research can be used to further develop the methodology of the value-added modeling.

3.2.22. Value-added indicators for Polish schools: tools for publication and analysis

Mateusz Żółtak

Educational Research Institute, Warszawa
PL

Abstract

For nearly a decade, the methodology of the value-added evaluation of schools has been being refined and popularized in Poland. So far, we have developed the so-called Educational Value-Added (EVA) indicators of school effectiveness at the lower-secondary and upper-secondary level. At the conference, I will present two instruments, with help of which the EVA indicators are publicly available:

- a web page that provides the EVA indicators and makes comparative analysis at a school level possible to conduct;
- the „EVA-calculator“, i.e. a stand-alone program that allows teachers, headmasters or school authorities to perform within-school analyses of EVA indicators.

These instruments provide tools for making comparisons of the EVA indicators between various groups; the comparisons include calculating confidence intervals, conducting time trends analysis and others. While providing an in-depth view on school effectiveness, these tools are simple enough to be used and understood by people without statistical knowledge.

3.2.23. Vplyv interakčného štýlu učiteľa na školskú úspešnosť žiakov

Soňa Vašíčková

NÚCEM

SK

Abstrakt

Výsledky merania z dotazníka interakčného štýlu učiteľa na školách zapojených v projekte Hodnotenie kvality vzdelávania – Indikátory kvality vzdelávania, rozdiely medzi školami, porovnanie hodnotenia žiakov so sebahodnotením učiteľov, spokojnosť žiakov so vzťahom s učiteľmi matematiky, slovenského jazyka a literatúry a triednym učiteľom a profil ideálneho učiteľa. Vzťah medzi kľúčovými vlastnosťami učiteľa a školskou úspešnosťou žiakov.

3.2.24. Sociálna klíma v triede na strednej škole

Jana Svetlíková

**Dubnický technologický inštitút
SK**

Eva Fülöpová

**Dubnický technologický inštitút
SK**

Abstrakt

Príspevok sa zameriava na analýzu údajov z meraní sociálnych vzťahov v školských triedach na stredných školách. Identifikuje činitele podieľajúce sa na tvorbe sociálnych vzťahov a prevažujúce typy vzťahov medzi žiakmi školskej triedy na rôznych typoch stredných škôl. V ďalšej časti príspevku autorky približujú rôzne metódy prístupu učiteľov k žiakom s cieľom formovať pozitívne vzťahy v školskej triede na strednej škole.

3.2.25. Škola očami žiakov, učiteľov a riaditeľa

Martina
Špringelová
NÚCEM
SK

Soňa
Vašíčková
NÚCEM
SK

Ivana
Vasil'ová
NÚCEM
SK

Abstrakt

Príspevok sa dotýka troch základných súčastí školy: žiakov, učiteľov a riaditeľa. Škola je charakterizovaná hierarchicky usporiadanými výsledkami meraní klímy školy a sociálnej atmosféry v triede hodnotenej žiakmi, klímy pedagogického zboru hodnotenej učiteľmi a štýlmi vedenia riaditeľa v kontexte triediacich znakov. Cieľom nášho príspevku bude priblížiť výsledky jednotlivých meraní, ktoré prebehli v rokoch 2010 až 2012 v 36 stredných školách. Budeme sa zaoberať profilom klímy školy (dotazník CFK-Ldt.), modelom sociálnej atmosféry triedy a charakterizovaním jednotlivých typov tried (dotazník ŠSAT). Klíma pedagogického zboru, meraná dotazníkom OCDQ-RS, bude charakterizovaná indexom otvorenosti a ďalšími piatimi dimenziami. Interakčný štýl riaditeľa, meraný adaptovaným dotazníkom QPI, bol hodnotený pedagogickým zborom. V príspevku sa budeme zaoberať rôznymi typmi interakčných štýlov a priblížime rôzne typy vnímania riaditeľa učiteľmi.

3.2.26. Reports to Schools – Public Reception and Feedback

Ildikó Balácsi

**Educational Authority,
Department of Assessment and Evaluation
HU**

László Ostorics

**Educational Authority,
Department of Assessment and Evaluation
HU**

Abstract

The presentation will focus on the value-added models used in the analysis, and on how the study's school reports present and explain added-value type analysis to the readers. Every school and maintainer receives a PDF report about their results, in which graphs and tables summarize their students' achievement scores. Besides the average scores and the percent of students on the proficiency levels, reports also contain value added type analysis. The simplest graphs are based on a simple linear regression of schools' average results by their average socio-economic intake or previous results of students. The more sophisticated ones take into account the embedded structure of the data, using hierarchical linear modeling to estimate residual results of students based on various independent variables such parents' highest level of education, students' previous results or type of school.

Sekcia D

Metodológia a nástroje hodnotenia výsledkov vzdelávania

Utorok 17. 9. 2013

13⁰⁰ – 14⁴⁰ hod.

15⁰⁰ – 16²⁰ hod.

Sekciu vedie Peter Demkanin

3.2.27. Chápanie výučby u učiteľov základných a stredných škôl po zavedení školskej reformy na Slovensku

Radoslav Kvasničák

Pedagogická fakulta TU v Trnave

SK

Abstrakt

Problematika chápania výučby u pedagógov a preferovania inovačných vyučovacích foriem po zavedení školskej reformy na Slovensku nebola zatiaľ skúmaná. V našom výskume sa sústreďíme na spracovanie problematiky týkajúcej sa učiteľovho chápania výučby na vybraných základných a stredných školách v rôznych regiónoch Slovenska. Predmetom skúmania je zistiť úroveň učiteľských postojov k výučbe na základe štandardizovaného dotazníka (MAREŠ, 1997) v interakcii s vybranými faktormi. Ako potenciálne faktory sme zvolili: pohlavie respondenta, dĺžka pedagogickej praxe, profilujúci predmet učiteľa, typ školy (ZŠ, SŠ), umiestnenie školy (v meste, na vidieku) a jej lokalizácia v rôznych krajoch Slovenska. Výroky dotazníka v rámci výskumnej vzorky respondentov (N = 202) boli zamerané aj na kvalitu vzdelávania, vnímanie administratívy a na potrebu a prínos školskej reformy. Získané výsledky výskumu budú porovnané s výskumom realizovaným v predreformnom období (Kvasničák et al. 2010) a následne vyhodnotené s vedomím, že školská reforma priniesla v študovanej oblasti očakávaný efekt.

3.2.28. Vzdelávacie štandardy predmetov vzdelávacej oblasti Človek a príroda pre nižšie sekundárne vzdelávanie ako východisko pre tvorbu testovacích nástrojov

**Mária
Siváková**
ŠPÚ
SK

**Mariana
Páleníková**
ŠPÚ
SK

**Peter
Kelecsényi**
ŠPÚ
SK

Abstrakt

Meranie výsledkov vzdelávania žiakov je oprávnené len vtedy, ak sú stanovené cieľové štandardy vzdelávania. Testovanie výkonu žiaka je zisťovaním reálneho stavu dosiahnutých vedomostí a zručností žiaka na základe jeho výkonov v konkrétnych činnostiach. Aby sa výkon žiaka dal merať, musia byť cieľové štandardy vzdelávania v operacionalizovanej forme, čím sa explicitne stanoví, čo musí žiak vedieť a dokázať vykonať. Preto sa v Štátnom vzdelávacom programe kladie dôraz na formulovanie požiadaviek na výstup z témy, z ročníka alebo celého stupňa podľa charakteru predmetu. Do úvahy sa berú skúsenosti zo školskej praxe aj výsledky národných aj medzinárodných meraní. Vzdelávacie štandardy učebných predmetov stále boli a sú chápané ako dokumenty otvorené s možnosťou ich zmien a úprav.

3.2.29. Známkovanie a bližšia kategorizácia jednotlivých hodnotiacich stupňov študentov v 19. storočí na území Slovenska

Beata Suchánska

Pedagogická fakulta UKF v Nitre

SK

Abstrakt

V 19. storočí na území Slovenska hodnotenie bolo rozdelené do troch oblastí: mravnosť, usilovnosť, dosiahnuté výsledky z jednotlivých predmetov. Na základe získaných známok z predmetov, z mravnosti a usilovnosti sa robilo celkové vyhodnotenie úspešnosti žiakov a to v nasledovných hodnotových stupňoch:

1. Hodnotenie výborné,
 - a) výborný,
 - b) chváľitebný,
2. Hodnotenie I. stupňa,
3. Hodnotenie II. stupňa,
4. Hodnotenie III. stupňa.

Zaujímavosťou bolo to, že sa jednalo o 6 stupňové známkovanie. Tento rozsah umožnil lepšie ohodnotenie žiaka, nakoľko v prvej a v druhej časti hodnotenia išlo o dvojstupňové rozdelenie známok.

3.2.30. Rešpektujúci prístup v hodnotení žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese

Monika Reiterová

ŠPÚ

SK

Abstrakt

Cieľom výchovy a vzdelávania na základných a stredných školách je nielen osvojenie si vedomostí a zručností, ale aj nadobudnutie vlastností ako sú napríklad zodpovednosť, cieľavedomosť, iniciatívnosť a rešpekt voči sebe i iným. Tieto vlastnosti je možné v školskom prostredí rozvíjať aj počas „učenia sa“, kde sú však ponímané skôr ako pridaná hodnota pri odovzdávaní informácií – učiva. A práve pri tomto procese v súčasnosti ešte stále zohráva dôležitú úlohu známka ako nástroj motivácie žiakov. Príspevok sa snaží nájsť odpovede na základnú otázku – Je známka správnou motiváciou žiakov? Autorka uvádza príklady rešpektujúceho prístupu pri výchove a vzdelávaní žiakov a načrtáva dopad na kvalitu vzdelávania, čím sú priamo ovplyvnené výsledky vzdelávania.

3.2.31. Perspektívy použitia Testu všeobecných schopností na školách

Martin Kopáček

NÚCEM

SK

Abstrakt

Intelektový potenciál je dôležitým determinantom úspešnosti žiaka na škole. Napriek tomu školy len málo využívajú testy kognitívnych schopností a ich možný prínos pre učiteľskú prax. V tomto príspevku budú prezentované výsledky batérie testov všeobecných schopností – TVS (Numerický, Non verbálny a Verbálny test) administrovanej na vzorke 2 635 žiakov stredných odborných škôl a gymnázií vo veku 15 – 17 rokov. Hlavným cieľom príspevku je okrem samotných výsledkov ponúknuť perspektívu používania TVS vo vzťahu k hodnoteniu žiaka učiteľom a školou.

3.2.32. Niektoré zdroje chybných odpovedí žiakov v testovaní externej časti maturitnej skúšky zo SJL

Katarína Hincová

Filozofická fakulta UCM v Trnave

SK

Abstrakt

Príspevok sa zameriava na analýzu vybraných testových položiek z externej časti maturitnej skúšky z aspektu ich obsahovej validity vzhľadom na platné pedagogické dokumenty pre predmet slovenský jazyk a literatúra (SJL) a výskyt chybných odpovedí žiakov. Osobitná pozornosť je venovaná testovým úlohám zameraným na čítanie s porozumením a predpokladaným dôvodom ich nesprávneho riešenia časťou testovanej populácie žiakov. Analýza chybných odpovedí zároveň poskytla priestor na metodické usmernenia pre učiteľov v praxi, ktorí pripravujú žiakov na testovanie externej časti maturitnej skúšky zo SJL.

3.2.33. Dve formy chýbajúcej evalvácie vo výtvarnej výchove

Miloš Kmeť

**Pedagogická fakulta UK v Bratislave
SK**

Abstrakt

Evalvácií výtvarnej výchovy sa v niektorých krajinách venuje dostatočná pozornosť. Napriek tomu, že výtvarná výchova je často považovaná za menej dôležitý vyučovací predmet, úroveň dosahovania konkrétnych vzdelávacích výsledkov je monitorovaná. Aký je stav evalvácie výtvarnej výchovy na Slovensku? Aký je vzťah evalvácie vo význame hodnotenia (známkovania) výtvarnej výchovy ku externej evalvácií tohto predmetu?

V tomto príspevku sa pokúsime pomenovať problémy súvisiace s oboma úrovňami evalvačných procesov. Je hodnotenie výtvarnej výchovy (po obsahovej reforme) stále problém? Aké sú možnosti externej evalvácie v tomto vyučovacom predmete?

3.2.34. Hodnotenie laboratórnej práce žiaka vo fyzikálnom vzdelávaní

Peter Demkanin

**Fakulta matematiky, fyziky a informatiky
UK v Bratislave
SK**

Abstrakt

V príspevku sa venujeme hodnoteniu laboratórnej práce žiakov v rámci úplnej schémy školského prírodovedného experimentu – od hodnotenia jeho plánovania žiakom až po interpretáciu výsledkov. Venujeme sa tiež hodnoteniu osobnostných zručností žiaka súvisiacich s realizáciou školského prírodovedného experimentu. Viaceré výsledky ilustrujeme na príkladoch zo siete škôl International Baccalaureate a z prípravy budúcich učiteľov fyziky na FMFI UK. Príklady experimentov použitých pri hodnotení žiakov sú realizované v prostredí počítačom podporovaného prírodovedného laboratória so systémom CMA Coach a súvisia so vzdelávaním žiakov od 4. ročníka ZŠ po maturitu.

3.2.35. Skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom eTwinningu

Zuzana Christozová

Spojená škola, Martin

SK

Abstrakt

Cieľom prezentácie bude poukázať na možnosti skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom eTwinningu na stredných, základných a materských školách. ETwinning ponúka platformu pre pracovníkov v školstve (učiteľov, riaditeľov, školských knihovníkov a podobne), ktorí pracujú v škole v jednej z európskych krajín a je zameraný na ich vzájomnú komunikáciu, spoluprácu. Príspevok bude zameraný na využívanie informačných a komunikačných technológií vo vzdelávaní a pri realizácii projektovej partnerskej spolupráce európskych škôl. Jeho súčasťou budú konkrétne ukážky príkladov dobrej praxe využitia eTwinningu vo vzdelávaní v Spojenej škole v Martine.

Sekcia €

Metodológia, nástroje a výsledky meraní vo vzdelávaní

Streda 18. 9. 2013

11¹⁵ – 13⁰⁰ hod.

Sekciu vedie Kristína Sotáková

3.2.36. Zodpovedajú vedomosti žiakov ich študijným predpokladom?

Kristína Sotáková

NÚCEM

SK

Abstrakt

Cieľom príspevku je porovnať kvalitu vzdelávacích výsledkov žiakov stredných škôl s ich študijnými predpokladmi. Na meranie študijných predpokladov žiakov prvých ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl (N = 2 600) v súvislosti s ich študijnými výsledkami bol použitý neštandardizovaný test českej spoločnosti SCIO a výsledky národných meraní zo slovenského jazyka a literatúry a z matematiky. Príspevok ponúkne analýzy výsledkov navzájom prepojených meraní s náčrtom východísk pre objektivizáciu hodnotenia kvality vzdelávania.

3.2.37. Využitie teórie odpovede na položku v pilotných a národných testovaniach

Michal Hajdúk

NÚCEM

SK

Abstrakt

Parciálnym cieľom projektu HKV bolo zavedie novej metodiky na štatistické spracovanie a vyhodnotenie testov s cieľom zvýšiť kvalitu štatistických analýz. Pred začatím projektu boli merania vyhodnocované iba prostredníctvom klasickej teórie testov. V súčasnosti sú merania vyhodnocované aj prostredníctvom teórie odpovede na položku (IRT), ktorá predstavuje alternatívny spôsob vyhodnocovania testov. Táto teória je niekedy označovaná ako moderná teória testov, resp. teória latentného rysu. Príspevok sa zaoberá základnými východiskami IRT. Približuje základne pojmy ako modely, parametre, úroveň schopnosti, charakteristická krivka atď. Taktiež priblížime špeciálne možnosti využitia IRT metód pri špecifických typoch analýz (rozdielne fungovanie položiek, detekcia podvádzania v testoch, analýza distraktorov). Zároveň poukážeme na podobnosti, ale aj rozdiely medzi klasickou teóriou testov a IRT. Záver príspevku sa venuje prínosom využitia IRT v analýzach meraní.

3.2.38. Identifikácia charakteristických typov rozdielne fungujúcich položiek v národných testovaniach v predmete matematika

Martina Pigová
NÚCEM
SK

Michal Hajdúk
NÚCEM
SK

Abstrakt

Štúdia sa zaoberá analýzou rozdielneho fungovania položiek medzi chlapcami a dievčatami. Primárnym cieľom štúdie bolo jednak identifikovať konkrétne položky, ktoré vykazujú rozdielne fungovanie (differential item functioning; ďalej ako DIF) medzi chlapcami a dievčatami; a jednak určiť, aký typ položiek v národných testovaniach môže znevýhodňovať žiakov vzhľadom na ich pohlavie.

Analýzu DIF sme uskutočnili na náhodnom výbere 4 000 respondentov z dátových súborov z dvoch typov národných meraní v predmete matematika – Maturita (roky 2011 a 2012) a Testovanie 9 (roky 2011 a 2012).

Úvod štúdie je venovaný stručnému vysvetleniu základných pojmov a procedúr aplikovaných pri analýze DIF. Na identifikáciu položiek vykazujúcich rozdielne fungovanie sme súbežne použili dve základné metódy: Mantel Haenszel štatistiku a metódy Teórie odpovedi na položku (IRT). Následne sme zhodu medzi výsledkami týchto metód overili pomocou Cohenovho Kappa.

Napriek tomu, že v zmysle klasickej teórie testov sa javia byť testy rovnako obťažné pre chlapcov a dievčatá, analýza identifikovala niekoľko položiek, ktoré potenciálne znevýhodňujú chlapcov, resp. dievčatá. Pri hlbšej obsahovej analýze jednotlivých položiek s DIF sa nám podarilo vytypovať určité typy položiek, ktoré môžu znevýhodňovať chlapcov a naopak tie, ktoré sú spravidla náročnejšie pre dievčatá. Záver našej správy patrí odporúčaniam pre autorov testov.

3.2.39. Detekcia podvádzania s využitím I_z person-fit štatistiky

Martin Marko

NÚCEM

SK

Michal Hajdúk

NÚCEM

SK

Janka Kuraiová Stopková

NÚCEM

SK

Abstrakt

Štatistika I_z – person fit index je často využívaným nástrojom na detekciu výskytu nepravdepodobného vektoru odpovedí v testoch. Napriek vysokej popularite, najmä v oblasti merania vo vzdelávaní, je však jej efektívnosť z hľadiska rôznych situácií stále nedostatočne objasnená. Predkladaný príspevok pojednáva o možnostiach využitia I_z štatistiky na detekciu podvádzania v súvislosti s psychometrickými charakteristikami testu a charakteristikami testovaných žiakov. Pre určenie rámca vhodnosti uvedenej metódy a exemplifikáciu jej vlastností, ktoré sú uvádzané v literatúre, boli využité jednak simulácie nepravdepodobných vektorov odpovedí na položku (podvádzanie), no taktiež aj reálne dáta a analýzy testov. Výsledkom príspevku je zhodnotenie medzí využitia I_z štatistiky pre potreby detekcie podvádzania na základe modelu odpovede na položku (IRT).

3.2.40. National Assessments of Basic Competencies

Ildikó Balácsi

Educational Authority,

Department of Assessment and Evaluation

HU

László Ostorics

Educational Authority,

Department of Assessment and Evaluation

HU

Abstract

The National Assessment of Basic Competencies is a full cohort annual study organized by the Educational Authority, which assesses reading and mathematical literacy of 6th, 8th and 10th grade students. With its latest innovation, the introduction of the measurement ID in 2008, the National ABC became a longitudinal study, allowing for added value type analysis of the results. We will introduce the National ABC's main features: the assessment frameworks and test administration processes, the grade- and year-invariant proficiency scales and profession levels.

3.2.41. Voľný čas a študijné výsledky – hľadanie súvislostí

Marianna Mrva
NÚCEM
SK

Marta Kudácseková
NÚCEM
SK

Abstrakt

Podľa výskumov žiaci základných a stredných škôl majú počas bežného pracovného dňa 4 až 5 hodín voľného času, čím sa rozumie čas, ktorý môžu venovať oddychu, rekreácii, zábave, záujmovým činnostiam a pod., každý podľa svojho uváženia. Nezahŕňa čas venovaný príprave na vyučovanie ani povinnosti spojené so štúdiom, avšak napriek tomu voľba voľnočasových aktivít môže mať vplyv aj na iné stránky života, akou je napríklad aj podávaný výkon v škole. NÚCEM sa už niekoľko rokov venuje okrem testovania vedomostí žiakov aj skúmaniu ich mimoškolských aktivít a využívania voľného času. Prirodzene sa teda vynorí otázka, či je nejaký vzťah medzi týmito dvoma oblasťami. Témou nášho príspevku bude práve táto problematika. Našou snahou bude prezentovať výskumné zistenia týkajúce sa mimoškolských a voľnočasových aktivít žiakov prvého, druhého a tretieho stupňa vzdelávania a poukázať na vzťahy medzi spôsobom trávenia voľného času a dosiahnutým výsledkom v pilotných testoch realizovaných NÚCEM-om.

Sekcia F
Testovacie nástroje,
ich tvorba a využitie pri meraní
vedomostí a zručností žiakov

Streda 18. 9. 2013

11¹⁵ – 13⁰⁰ hod.

Sekciu vedie Miroslava Mišová

3.2.42. Dotazník triednej atmosféry

Marek Dobeš

**Spoločenskovedný ústav SAV
SK**

Abstrakt

V príspevku prezentujeme Dotazník triednej atmosféry určený pre druhý stupeň základných škôl a stredné školy. Uvádzame faktorovú štruktúru dotazníka, analýzu reliability a normy pre druhý stupeň základných škôl.

Vychádzame z údajov, ktoré sme získali od viac ako 900 žiakov z celého Slovenska. Z našich skúseností z administrácie dotazníka môžeme povedať, že hlavnou výhodou dotazníka je jeho zrozumiteľnosť pre žiakov základných škôl.

Spolu s Dotazníkom triednej atmosféry sme administrovali i Škálu sebahodnotenia (Rosenberg), čo nám umožňuje analyzovať vzťahy medzi týmito dvoma nástrojmi.

3.2.43. Výstupy aktivity 2.1 – tvorba testov z vyučovacích jazykov na vzdelávacích stupňoch ISCED 1 – 3

Eva Péterová
NÚCEM
SK

Eva Polgáryová
NÚCEM
SK

Abstrakt

V príspevku prezentujeme výstupy aktivity 2.1 Testovacie nástroje zo skupiny predmetov vyučovacie jazyky pre hodnotenie úrovne vzdelávania na stupňoch ISCED 1 až ISCED 3. Predstavíme špecifiká práce garantov, koordinátorov a tvorcov testov, ktorými boli externí spolupracovníci z vysokých, stredných a základných škôl. Priblížime špecifikácie pripravených testov a zbierku úloh. Uvedieme výsledky pilotáží testov z jednotlivých predmetov a vzdelávacích stupňov. Príspevok prináša ukážky vzorových úloh z predmetov slovenský jazyk a literatúra ISCED 1 – 3, maďarský jazyk a literatúra ISCED 1 – 3 a slovenský jazyk a slovenská literatúra ISCED 1 a 2.

3.2.44. Testovanie z cudzích jazykov na ZŠ a SŠ – pilotné testovania v projekte HKV

Miroslava Mišová
NÚCEM
SK

Janka Mikulášová
NÚCEM
SK

Jarmila Pažma Danková
NÚCEM
SK

Abstrakt

V príspevku prezentujeme výstupy aktivity 2.2 Testovacie nástroje zo skupiny predmetov cudzie jazyky podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky pre hodnotenie úrovne vzdelávania na stupňoch vzdelávania ISCED 2 a ISCED 3. Predstavíme špecifikácie pripravených testov z jednotlivých jazykov a pripravovanú zbierku úloh. Uvedieme základné zistenia z pilotných testovaní z jednotlivých predmetov a vzdelávacích stupňov. Príspevok prináša aj ukážky vzorových typov úloh z predmetov anglický jazyk ISCED 2, 3, nemecký jazyk ISCED 3 a ruský jazyk ISCED 3.

3.2.45. Inovácia testovacích nástrojov pre hodnotenie úrovne vzdelávania z matematiky na vzdelávacích stupňoch ISCED 1 a ISCED 2

Eva Polgárová
NÚCEM
SK

Tatiana Košinárová
NÚCEM
SK

Abstrakt

Autori sa v príspevku zaoberajú výstupmi projektovej aktivity 2.3, s prepojením na projektové aktivity 1.1 a 1.2, ktoré overovali inovované testovacie nástroje pre externé hodnotenia úrovne vedomostí, zručností a osvojených kompetencií z matematiky na úrovni ISCED 1 a ISCED 2. Neoddeliteľnou súčasťou aktivity 2.3 bolo vyhľadávanie nových tvorcov položiek z matematiky z radov učiteľov, ich odborné usmerňovanie zo strany vysokoškolských pedagógov a zostavovanie stabilných tímov odborníkov na tvorbu testov z matematiky. Autori príspevku venujú pozornosť tvorbe dizajnu a špecifikácie pilotných testov a zdôvodňujú potrebu inovácie testovacích nástrojov s ohľadom na prebiehajúcu obsahovú prestavbu a potrebu skvalitňovania národných meraní na vstupe a výstupe zo vzdelávacieho stupňa ISCED 2. Zistenia a odporúčania pre pedagogickú prax v závere príspevku vyplývajú nielen z analýz založených na klasickej testovej teórii (CTT), ale aj z analýz vypracovaných pomocou probabilistickej testovej teórie (IRT), ktorá v súčasnosti predstavuje v oblasti pedagogického testovania metodologický štandard.

3.2.46. Testy zo vzdelávacích oblastí ISCED 3

Pavol
Kelecsényi
NÚCEM
SK

Stanislava
Hrašková
NÚCEM
SK

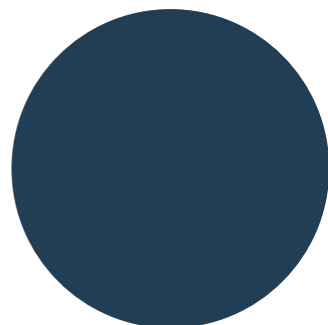
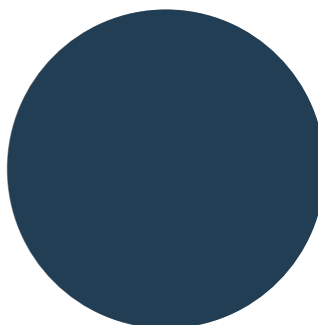
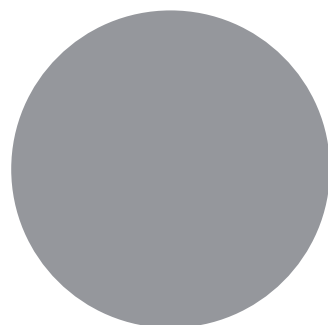
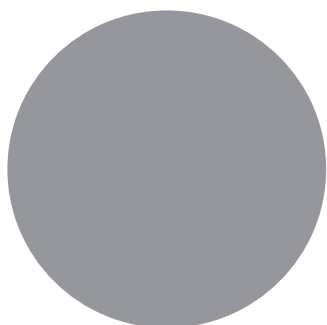
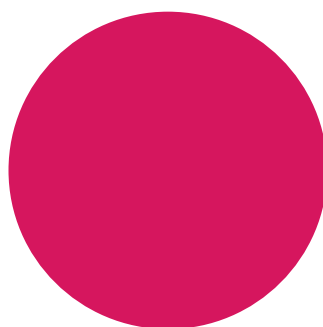
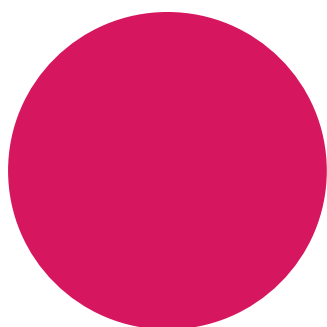
Alžbeta
Palacková
NÚCEM
SK

Abstrakt

V príspevku prezentujeme výstupy aktivity 2.4 „Tvorba testov zo vzdelávacích oblastí pre úroveň ISCED 3“, ktoré pripravili spolupracovníci participujúci na činnostiach aktivity. Uvádzame východiská a zadanie úloh, na základe ktorých sa vytvorili špecifikácie pripravených testovacích nástrojov a samotné testy a zbierka úloh. Príspevok prináša ukážky vzorových úloh testov zo vzdelávacích oblastí Človek a príroda, Človek a spoločnosť a Matematika a práca s informáciami.

4. Odborní garanti a organizační výbor

83

Odborní garanti konferencie:

- PhDr. Romana Kanovská (NÚCEM, SK)
- Dr.h.c. prof. PhDr. Beata Kosová, PhD. (UMB v Banskej Bystrici, SK)
- doc. RNDr. Mária Lucká, CSc. (Pedagogická fakulta TU v Trnave, SK)
- doc. RNDr. Martin Malčík, Ph.D. (Pedagogická fakulta OU v Ostravě, CZ)
- PaedDr. Ivana Pichaničová, PhD. (NÚCEM, SK)
- doc. RNDr. Vladislav Rosa, PhD.
- prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc. (Pedagogická fakulta UK v Bratislave, SK)

Organizačný výbor konferencie:

- Mgr. Andrea Galádová (NÚCEM, SK)
- Mgr. Zuzana Juščáková, PhD. (NÚCEM, SK)
- Mgr. Ingrid Kováčová (NÚCEM, SK)
- PaedDr. Miroslava Mišová (NÚCEM, SK)
- PaedDr. Michal Pankevič, PhD. (NÚCEM, SK)
- Bc. Martin Pokorný (NÚCEM, SK)
- RNDr. Miroslav Repovský (NÚCEM, SK)
- Mgr. Ján Ruman (NÚCEM, SK)
- Mgr. Ivana Vasiľová, PhD. (NÚCEM, SK)

5. NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH MERANÍ VZDELÁVANIA

Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania je štátnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou, zriadenou Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Vznikol 1. septembra 2008 ako súčasť zmien vo vzdelávacom systéme, ktoré zaviedol nový školský zákon na Slovensku.

Hlavným poslaním NÚCEM je:

- realizácia certifikačných meraní vzdelávania
- výskum a vývoj v oblasti merania a hodnotenia kvality vzdelávania
- monitorovanie výsledkov vzdelávania na celoštátnej úrovni i v medzinárodnom kontexte
- hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách na úrovni štátnych vzdelávacích programov

Medzi základné úlohy NÚCEM patrí:

- zabezpečovanie externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky
- realizácia externého testovania žiakov 9. ročníka základných škôl SR – Testovanie 9
- vykonávanie medzinárodných meraní podľa programov, do ktorých sa Slovenská republika zapája

Okrem základných úloh vykonáva NÚCEM najmä tieto činnosti:

- vývoj testovacích nástrojov pre externé skúšky alebo testovanie a ich distribúcia školám a školským zariadeniam
- štatistické vyhodnocovanie meraní a analýza získaných údajov
- metodické a odborné usmerňovanie vzdelávacích inštitúcií v oblasti meraní výsledkov vzdelávania a hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu
- odborná spolupráca s výskumnými, metodickými a záujmovými organizáciami pôsobiacimi v oblasti školstva
- spolupráca s pedagogickými zamestnancami a tvorcami vzdelávacích programov
- ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov
- spolupráca s medzinárodnými partnermi (OECD, IEA)

- riešenie a manažovanie národných projektov „Hodnotenie kvality vzdelávania na základných a stredných školách v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania“ a „Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania“
- publikačná činnosť

Realizácia certifikačných meraní na národnej úrovni zahŕňa:

- výskum a vývoj v oblasti tvorby exaktných metód a foriem merania výsledkov vzdelávania
- analýzu kontinuálnych procesov vývoja výsledkov meraní
- sledovanie dosahovania výkonnostných a kvalitatívnych cieľov vzdelávania
- hodnotenie a porovnávanie kvality škôl
- tvorbu koncepčných zámerov, úloh, výskumov a projektov súvisiacich s meraním výsledkov vzdelávania a hodnotením kvality výchovy a vzdelávania

Najväčšie výzvy NÚCEM v najbližšom období sú:

- zavedenie testovania žiakov pri vstupe do 5. ročníka ZŠ
- sledovanie a monitorovanie indikátorov kvality škôl – napr. pridaná hodnota škôl
- podpora autoevalvácie škôl a skvalitňovania vyučovacieho procesu

Realizácia meraní na medzinárodnej úrovni:

NÚCEM realizuje viacero významných medzinárodných meraní úrovne vzdelávania.

Zámerom medzinárodných meraní je sledovať vývoj vzdelávacích systémov v medzinárodnom porovnaní vo vzťahu k vzdelávaniu na Slovensku; odhaľovať silné a slabé stránky vzdelávacích systémov a nachádzať možnosti ich zlepšovania.

NÚCEM v súčasnosti realizuje sedem medzinárodných výskumov:

- výskumy **OECD**: PISA, TALIS, CBR
- výskumy **IEA**: PIRLS, TIMSS, ICILS, ICCS

Bližšie informácie:

- www.nucem.sk

**NÁRODNÝ ÚSTAV
CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA**

Žehrianska 9
851 07 Bratislava

Tel.: +421-2-682 60 101

+421-2-682 60 202

Fax: +421-2-682 60 242

URL: www.nucem.sk

e-mail: info@nucem.sk

